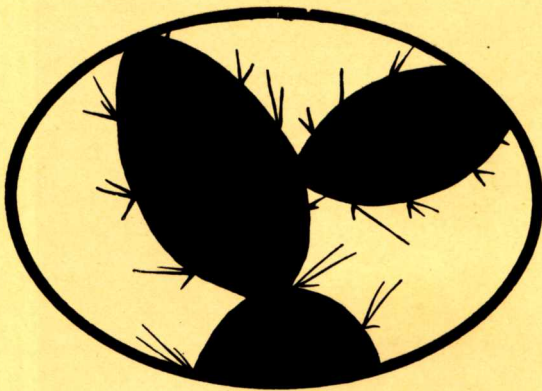

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 4

Juli – Augustus 1949

Redactie-adres:

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25 huis, Amsterdam

Secretariaat:

Mevr. J. Grullemans—van Berghem, Heereweg 19, Lisse

KENT U deze foto nog?

Lang voor de oorlog ontvingen wij onderstaande foto van een Negerhandje in bloei!

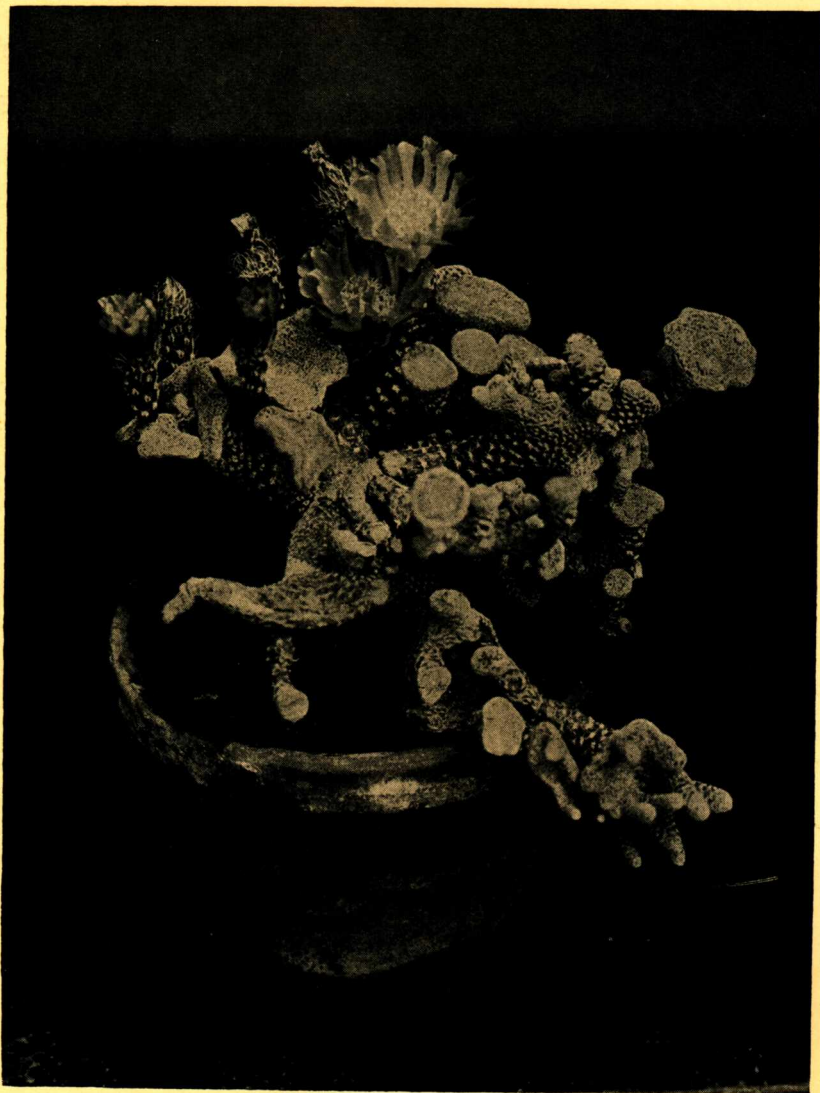
Daarna kregen wij nog brieven over bloeiende Negerhandjes.

Al deze schrijvers waren POKON-gebruikers. U zult zeggen, hoe is dat nu mogelijk, dat Cactussen niet alleen

goed groeien maar ook bloeien door POKON. In grote lijnen komt het hier op neer, dat in POKON veel bloei-bevorderende elementen aanwezig zijn in gemakkelijk opneembare vorm.

U weet het: als U POKON in een gieter of fles doet en U vult deze met water, dan is de POKON al totaal opgelost als de gieter of fles vol is. Door de totale oplosbaarheid van POKON heeft men geen bezinsel en krijgen dus alle planten precies evenveel POKON.

Zou er nog één Succulenta-lid zijn dat geen POKON gebruikt? Zij hebben toch al lang van elkaar gehoord dat ze hun planten op POKON tracteren.

POKON IS UITSLUITEND VERKRIJGBAAR IN POEDERVORM.

Verkrijgbaar bij de Bloem- en Zaadwinkels in flessen van $\frac{1}{2}$ ons, 1 ons, 1 pond, 1 Kg.

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

S U C C U L E N T A

Rebutia Einsteinii Fric ex Kreuz. et Buin.

Door Ir. K. G. Kreuzinger en A. F. H. Buining.

Corpus cylindraceum, rariter proliferans. Epidermis violaceo-rubiginosus. Costae 14–16, plus minus in tuberculis orbicularibus spiraliter ordinatis solutae. Areolae 1,5–2 mm longae et 0,5 mm latae, juveniles brunneo-tomentosi, seniles griseo-albi. Aculei laterales 10–12, pectiniforme ordinati, 4 gemini interiores ad 3 mm longi, caeteri ad 2 mm longi; juveniles nitidi scabri, rubiginosi, ad basin vix incrassata; aculei centrales desunt.

Alabastrum acutum, nitidum, nigro-violaceum. Flos 34 mm longus. Ovarium 5 mm longum et 4 mm latum, squamis lanceolatis nigro-violaceis, obtectum in axillis squarum lana rubiginosa, 2–3 mm longa et aculeis rubris trichiformibus praeditum. Tubus late infundibuliformis 6–7 mm longus, squamis acutis lanceolatis, obtectum in axillis squarum lana rubiginosa 5 mm longa et aculeis rubris trichiformibus praeditum. Tepalae exteriores acutae lanceolatae ad 18 mm longae et ad 3 mm latae, extus ochraceae in medio et apice nigro-violaceae, intus ochraceae. Tepalae interiores lanceolatae acuminatae, basi aurantiaco-flavae, ad apicem ochraceae, ad 22 mm longae et ad 3 mm latae, fauce viride albae. Stamina albida, ab tubo 3–5 mm longa, ab hymene 3 mm longa. Antherae flavae. Stylus 18 mm longus pallide viridus, stigmata 6 ca 2 mm longa, flava. Fructus semisiccus. Semina opaca brunnea, 0,9 mm diam. et 1,6 mm longa.

PATRIA: Argentina, prov. Salta, in vulcano Chani, 5700 m alt.

TYPUS: Herbarium Fric et Kruizinger, Egra, nr. 0141; Herbarium semina Kreuzinger, Egra, nr. 1681 (P); Orbis pictus cactac. Kreuzinger, Egra, nr. 1369, 1370, 1816.

DE importplanten waren eenhoofdig, terwijl het zich boven de grond bevindende gedeelte 10–12 mm in doorsnede en \pm 10–14 mm lang was. De insnoering onder de grond niet medegerekend, eindigde de plant in een tot 60 mm lang wordende kegelvormige wortel. De importbedoorning was onbetekenend klein, nauwelijks 1/3 deel van de lengte van de bedoorning der gekweekte planten, die op sterke onderstammen geënt aan de basis schaars spruiten vormen en een doorsnede van ongeveer 30 mm bereiken.

PLANT: cilindervormig, naar de top spits kegelvormig toelopend, zelden spruitend; violet-roodbruin, bronskleurig overwaasd.

RIBBEN: 14–16, vlak, moeilijk te onderscheiden, vrijwel geheel opgelost in spiraalvormige reeksen van vlakke ronde wratjes; areolen langwerpig, 1,5–2 mm lang en 0,5 mm breed, kort viltig, eerst bruin en later grijswit.

DOORNS: alleen randdoorns, 10–12, zeer dun, klein, bros, 4 paar kamvormig gesteld, aan boven en onderzijde 1–2 soms kamvormig, soms naar boven of onderen gericht, die steeds kleiner zijn dan de vorige, de eerste tot 3 mm lang, de laatste tot 2 mm lang, eerst glanzend, ruw, roodbruin met nauwelijks verdikte rode basis, later grijsbruin.

BLOEM: a. knop: spits, glanzend zwartviolet.

b. vruchtbeginsel: 5 mm lang en 4 mm breed, bekleed met kleine zwartviolette lancetvormige schubjes, in de oksels van deze schubjes groeien enige mm lange roodbruine wol en enige haarachtige, rode, iets platte doortjes;

Reb. Einsteinii, ongev. nat. gr.

(foto nr. 1370)

c. buis: breed trechtervormig, bekleed met spits lancetvormige schubjes, die naar boven geleidelijk langer worden en overgaan in de buitenste bloembladen; in de oksels der schubjes dezelfde wol en doortjes als bij het vruchtbeginsel; lengte der buis zonder vruchtbeginsel 6–7 mm;

d. bloem: lang 34 mm, breed geopend 35 mm; buitenste bloembladen spits lancetvormig, tot 18 mm lang en tot 3 mm breed, aan de buitenzijde okergeel gekleurd met een zwartviolette middenstreep en punt, aan de binnenzijde okergeel; binnenste bloembladen lancetvormig, toegespitst, tot 22 mm lang en tot 3 mm breed, onderaan oranjegeel naar boven overgaand in okergeel;

e. keel: groenachtig wit, met zwak ontwikkeld hymen;

f. meeldraden: de bleekwitte meeldraden staan in twee groepen gerangschikt in de bloembuis; de eerste groep is vergroeid met de binnenwand en komt vrij op het hymen, lang tot 3 mm; de tweede groep komt vrij tussen 3 en 5 mm vanaf de bodem van de bloembuis, lang tot 3 mm; de helmknopjes zijn rechtopstaand, ovaal, lang $\frac{3}{4}$ mm, geel, overlangs openspringend;

g. stamper: 18 mm lang, $\frac{1}{2}$ mm dik, bleekgroen, met 6 ongeveer 2 mm lange, gele, gesloten, naar boven gerichte stempels;

VRUCHT: halfdroog, overdwars openscheurend;

ZAAD: dofbruin, fijn wrattig gestippeld, iets scheef mutsvormig, met grote lichtbruine navelstreng van 0,8–1 mm doorsnede; zaadschaal aan de navelstrengrand onmerkbaar als een opstaande hoedrand naar voren getrokken en daar donkerder bruin, matglanzend en fijner wrattig; 0,9 mm in doorsnede en 1,6 mm lang.

GROEIPLAATS: Noord-Argentinië, provincie Salta, op de vulkaan Chani op 5700 meter hoogte. Dit plantje werd door A. V. Fric tijdens zijn expeditie in 1928/29 gevonden.

In het voorjaar van 1931 bloeide deze soort voor het eerst, voordien waren geelbloeiende *Mediolobivias* onbekend. Fric heeft dit plantje kort beschreven in „Möller's Deutsche Gärtnerzeitung”, Erfurt, en het naar Prof. Albert Einstein genoemd, met de volgende woorden: „Deze plant, die ik tussen leven en dood verzameld heb, in de buurt van de sterren, waar het leven bijna ophoudt, waar de brutale mens het enige wezen is, dat zich daar waagt, deze plant, die ik met zoveel zorg gered heb en die mij zoveel genoeg schonk wijd ik, niettegenstaande rassen- en volkerenverschil, aan de filosoof Einstein en noem haar te zijner ere, omdat hij niet alleen een grote, voor gewone mensen onbegrijpelijke theorie opstelde, maar ook, toen ze erkend was, de moed had deze te corrigeren. En Prof. Einstein bedankte hem vanuit zijn asiel, te Coq sur Mer, op 9 Sept. 1933 als volgt: „Zeer geachte Heer. U hebt mij door Uw aardige attentie een groot genoeg gedaan. De naamgeving is in zoverre treffend, dat men niet alleen het plantje, maar ook mij op de aetherische top niet met rust heeft gelaten. Met dankbare erkenning voor Uw sympathieke geste ben ik, met vriendelijke groeten, Uw Albert Einstein.”

Rebutia Einsteinii is niet identiek met *Lobivia Schmiedcheniana* Köhler in „Beiträge zur Sukkulantenkunde und -Pflege”, 1939, p.p. 37/39.

De echte *Rebutia Einsteinii* is uiterst zeldzaam. Volgens de indeling, die wijlen onze vriend Fric nog heeft mede opgesteld, behoort de plant tot de „Rebutiae” en wel tot de groep *Cylindrorebutia*, zijnde een morfologisch goed gesloten groep van dwergsoorten.

Clichéfonds.

Gedenkt het Clichéfonds, bedenkt dat zonder de inkomsten van dat fonds Succulenta geen afbeeldingen zou kunnen bekostigen, schenkt daarom uw zaad aan het Clichéfonds en stuurt het aan Mej. v. d. Thoor, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

Beskouinge oor die sogenoemde Mimiek van sekere *Mesembryanthemum*-soorte

deur H. Herre.

Gibbaeum Nebrownii Tisch. (= *Imitaria Muirii* N. E. Br.) in de Kleine Karroo. Het piltje geeft bloeiende exemplaren aan. (foto: H. Herre).

OR hierdie tema is al heelwat in die loop van die tyd geskrywe. Dit is werklik 'n baie interessante verskynsel en diegene wat al die geleentheid had om dit in die vrye natuur waar te neem, word altyd daardeur getref en sou graag wil weet watter nut dit dien en wat dit veroorsaak. Hierdie twee vrae word blykbaar deur elkeen gestel, maar wat die antwoord daarop moet wees, weet niemand nie. Dit is moontlik dat deur die vooruitgang van die wetenskap 'n oplossing mettertyd gevind sal word, maar vandag moet ons slegs antwoord „ignoramus” d.w.s. ons weet nie.

Die beste wat tot dusver verskyn het is die 8 bladsye, van die hand van die beroemde plantkundige uit Kaapstad, wyle Prof. Dr. R. Marloth (1855–1931). Verskillende besonderhede uit hierdie boekie sal ek aanhaal en gelyktydig probeer om dit aan te vul deur my eie ervarings. Sedert die verskyning van hierdie klein boekie „Stone Shaped Plants” d.w.s. plante wat soos stene lyk, het twintig jare verstryk en intussen het ons een en ander bygeleer.

Prof. Marloth skrywe op bladsy 2 van hierdie boek, wat in Engels verskyn het en wat ek hier vertaal, as volg: „Die doel van hierdie boekie is om daarop attent te maak dat baie van onse suidafrikaanse vetplante veral wat vorm en kleur betref hulle omgewing naboots. Ek het al in vroeëre publikasies daarna gewys en wel onder die naam „Beskermings-Mimiek” waardeur ek bedoel het, dat die uitdrukking „Mimiek”, al word dit ook in verband met diere gebruik, nie juis is nie. Baie mense verstaan onder hierdie term, al is hulle nie eers bewus daarvan nie dat dit 'n doel beteken, wat tog nie die geval is nie, tenminste nie, so ver as die skrywers wat dit gebruik aangaan.” Prof. Marloth kan ook die oorsake van hierdie verskynsel nie verklaar nie, meen egter, dat dit vir die plant van nut kan wees, omdat die plantetende diere, wat gewoonlik snags wei, die woonplekke van die plante besoek en hulle dan die plante nie raak sien nie. Volgens my mening gaan hy te ver, as hy sê: „'n Mens kan juis goed voorstel, wat met 'n *Lithops Lesliei* in 'n wit kwartsveld sou gebeur of met 'n *Argyroderma* as dit tussen bruin ysterklip sou groei”. Hy meen dus dat hulle nie lank sal groei nie, maar spoedig gesien sou word en dan opgevrete word. My eie onder-vinding is dat hierdie plante hier verder in vrede groei en daar sou niks gebeur nie,

behalwe deur die toeval. Aangesien die sade van bovevermelde Mesembryanthemum-soorte meestal deur water versprei word, kom hierdie plante ook natuurlikerwys buite die beskermende gesteente voor en wel onder bossies en in die ope veld. Hier is hulle ver sigbaar, maar hulle word net so min hier gevreet as op hulle gewone woonplek. Op sulke plekke is daar altyd baie plante en hulle word net so weinig gevreet as die wat tussen die klippe groei. As 'n mens Marloth se geskrif lees, kry 'n mens bepaald die indruk dat daar baie min plante buite hulle gewone woonplek gevind word. Dit is beslis nie die geval nie. Hulle groei langs die gewone woonplekke net so goed, blom en vrug ook aldaar. Al die Lithops-, Pleiospilos-, Didymaotus- en Cheiridopsis-soorte

Titanopsis calcarea (Marl.) Schw. nabij Hopetown.

(foto: Dr G. C. Nel).

om nie eers te praat nie van Titanopsis- en Argyroderma-soorte, wat in nog meer woestynagtige streke groei, word eintlik almal nie gevreet nie. As hulle beskadig word, gebeur dit meer deur die pote van die diere as wat hulle gevreet- of aangevreet is. Die groot troppe wild wat vroeër hier gewei het, waarvan 'n springboktroep van 20.000 'n klein getal was, het nie hierdie plante as voedsel nodig gehad, want dan sou daar seker niks van hulle oorgebly het. Soos die bokke vreet hierdie wild ook aan die klompvormige Cheiridopsis- en Pleiospilos-soorte in tye van droogte, maar die wild neem geen notisie van die klein gewasse nie. Hoogwaarskynlik het die klein plante ook nie 'n goeie smaak nie, want as hulle nog 'n soutsmaak het, sou die diere hulle wel vreet, maar blykbaar bevat hulle bittere stowwe wat hulle 'n slegte smaak gee. Ten spyte van die mimiek is die meeste van hierdie plante op 'n afstand van 15–20 voet sigbaar en te meer as die oog aan hulle voorkoms gewoond geraak het na 'n mens die eerste plante gevind het. Net sekere Lithops-soorte, wat gedurende hulle rusperiode gedeeltelik in die grond weggesteek is, b.v. *Lithops divergens*, *L. Comptonii* en ook Titanopsis-, Nananthus- en veral Anacamperos-soorte b.v. *A. lanigera*. Laasgenoemde is werklik baie moeilik om te vind, sodat 'n mens eintlik na elke stuk moet soek. In die algemeen is dit nie te moeilik nie. Sekere sprinkaan-soorte, veral as hulle onbeweeglik bly sit, is baie moeilik om te sien.

Dit is vanselfsprekend dat dit foutief is as vertel word, dat sekere Antilope en ook

andere diere die water in die klein plante reuk en hulle op die wyse vind, al moet hulle die plante met hulle pote uitgrawe. Van sulke stories weet die versamelaars uit Suid-Wes-Afrika as hulle hieroor gevra word niks. Ook die verhaal, wat oor 45 jaar gelede die ronde gemaak het in Europa as die eerste *Lithops pseudotruncatella* bekend geword het, is nie waar nie. Volgens hierdie verhaal sou hierdie Lithops sy bestaan slegs aan die mimiek te danke het, want die bobbejane of ape soek hulle graag en as hulle nie net gedurende die middagsure geblom het, terwyl die ape geslaap het, sou hulle al lankal uitgeroei gewees het.

Ons sien dus die beskerming in die algemeen nie al te doeltreffend is nie en die Darwinisme met sy teorie van die „Natuurlike Seleksie” kan ons maklik ’n poets gebak het. Maar watter doel dien hierdie inregting? vra die mens altyd, want oor alles wat bestaan of gebeur en gevorm word, probeer hy om die „doel” daarvan te verstaan. Hij wil weet waarom dit alles gebeur, en met sy teleologiese verduidelings, wat hij graag as verklaring beskou, maak hij dikwels ’n fout. Prof. K a r l G o e b e l van München het altyd beklemtoon, dat die natuur soos ’n kunstenaar werk en nie soos ’n sleggetaalde klein handwerker nie.

Ons kom nou na die tweede vraag: „Hoe ontstaan hierdie verskynsel?” My antwoord op hierdie vraag is dat hierdie eenaardige ooreenstemming van Omgewing en Plant onder die invloed van sy omgewing moet ontstaan het d.w.s. ek beskou die klipvorm van hierdie plante so wel as hulle kleur wat lyk soos die omgewende klippe as ’n produk van hulle omgewing. In verband hiermee verwys Professor M a r l o t h na General J. C. S m u t s se boek „Holisme and Evolution” p. 340, en miskien is die sleutel om die probleem op te los hier te soek.*)

Prof. M a r l o t h sê verder: „Hoe het dit nou ontstaan? Is dit die lig wat deur die klippe en grond weerskaats word? Of is daar nog ander strale wat dit veroorsaak? Ek weet dit nie, maar ten spyte hiervan gee ek toe, dat so’n invloed tog nog kon bestaan het.” Miskien help die wetenskap ons om hierdie verskynsel, wat vir sy ontstaan en vorming lang tye nodig had, te verstaan, want vandag staan die saak eenvoudig so, dat as ’n mens plante, wat tussen wit klippe groei, verplant tussen bruin klippe en omgekeerd en as ’n mens hulle dan na honderde en duisende jare daar beskerm, dan sou ’n mens gelydelik die kleur- en vormverandering kan vasstel en daarmee die onomstootelike bewys lewer dat hierdie teorie die regte een is.

Die grond het volgens M a r l o t h te min invloed. Hy beweer omtrent sekere Argyroderma-soorte, wat in die Van Rhynsdorpse distrik so veelvuldig groei: die vernaamste gesteente wat in die grootste gedeelte van die distrik van Van Rhynsdorp voorkom, is ’n Siluriese Leiklip van dieselfde saamstelling en struktuur as die Malmesburg-Leiklip. In hierdie gesteente kom her en daar are van wit kwarts voor en deur die verwerking van honderde voet gesteente, het groot hoeveelhede kwarts vry geword wat nou op die oppervlekte lê en die wit kolle vorm, wat van ver sigbaar is, maar net 1–2 duim hoog is, terwyl die plante self in die verweerde leiklip-grond groei en derhalwe met die kwarts niks te doen het nie. By ander plantesoorte, soos Titanopsis en Pleiospilos speel die grond bepaald ’n sekere rol by die ontstaan van hierdie interessante verskynsel. Op hierdie gebied soos op baie andere is daar nog baie om na te vors, maar dit sou tog interessant wees om in die loop van tyd ietwat meer oor die ontstaan van hierdie merkwaardige verskynsel te weet, en dit is miskien nog moontlik. Ons stem nie saam met Prof. M a r l o t h nie as hy sê „ignoramus” d.w.s. ons sal nooit weet nie.

*) Smuts schrijft o.a.: „The new science of Ecology is simply a recognition of the fact that all organisms feel the force and moulding effect of their environment as a whole. There is much more in Ecology than merely the striking down of the unfit by way of Natural Selection.”

Rectificatie.

Onder de afb. op pag. 34 is in de plantennaam een zetfout geslopen; deze moet zijn *Adr. trigynus*, dus niet trigynus. Trigynus wil zeggen: met 3 vrouwelijke organen. Deze aanduiding is in dit geval echter misleidend, want in het onderzochte typemateriaal varieert het aantal karpellen van 3–4–5; het laatste aantal is in dit geslacht het gewoonlijk voorkomende.

Het enten van Cactussen

door P. F. Diemel.

OVER dit onderwerp is in de loop der jaren reeds vele malen in ons blad geschreven, niettemin zal het vooral de jongeren onder onze leden tot voordeel kunnen strekken, wanneer het nog eens min of meer uitvoerig wordt behandeld. Vooraf kan worden vastgesteld, dat het geen zin heeft en derhalve geen aanbeveling verdient planten te enten, welke wortelecht goed groeien en bloeien en dus gemakkelijk zijn te kweken.

De entingen moeten onderscheiden worden in tijdelijke en blijvende. Tijdelijke entingen kunnen worden toegepast met de bedoeling zaailingen of stekjes sneller groot te brengen. Men kan ze dan één hoogstens twee jaren op hun tijdelijke onderstam laten groeien en daarna óf overzetten op een andere zwaardere voorlopige dan wel blijvende onderstam, of, wanneer het soorten betreft welke wortelecht goed groeien, als stek behandelen en op eigen wortels verder kweken.

Blijvende entingen worden verricht met de bedoeling planten, welke hier te lande wortelecht slecht of in het geheel niet groeien, een sterk wortelgestel te verschaffen waardoor zij goed gedijen. Dit soort entingen wordt eveneens toegepast teneinde slecht bloeiende soorten tot een rijkere bloemontwikkeling te dwingen. Bij een blijvende enting kiest men voor de plant terstond een voor haar soort geschikte onderstam en zet haar later derhalve niet meer over op een zwaardere onderlaag.

Een andere reden tot enting kan gelegen zijn in het feit, dat men het een of andere exemplaar snel wenst te vermenigvuldigen.

Het kiezen van de voor iedere plant geschikte onderstam is geen eenvoudige zaak en verdient nauwgezet overwegen. Planten, welke zich zeer vroeg in het voorjaar ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld *Lobivia's*, *Rebutia's*, *Echinocereus*, e.d., dienen niet te worden geënt op onderstammen, welke laat aan de groei gaan. Indien men dit wel doet, zal men ervaren, dat de onderlaag door het entstuk min of meer wordt leeggezogen en tenslotte zelfs te gronde gaat. Evenmin verdient het aanbeveling de natuur geweld aan te doen, door laat aan de groei gaande planten te enten op onderstammen welke zich vroeg ontwikkelen. Naar de ervaring leerde, mislukken entingen van uit warmere streken afkomstige soorten zelden, indien onderlagen worden gebruikt welke zich vroeg ontwikkelen, en zijn onderstammen, waarvan de groei later aanvangt, voor planten uit de warmere vindplaatsen niet te gebruiken.

Een andere omstandigheid, waarmede men bij de keuze van de entstam rekening moet houden is de grootte van de te enten plant. Kleinere soorten, zoals bijv. *Rebutia's*, *Mam. micromeris*, *Neoporteria's*, e.d., dienen niet te worden geënt op hard groeiende onderlagen, zoals *Cer. Spachianus* of *macrogonus*. Indien dit wel geschiedt, zal men tot de onaangename ontdekking komen, dat de planten haar natuurlijke vorm geheel verliezen en opgroeien tot slecht of in het geheel niet bloeiende, vaak sterk spruitende wangedrochten. Het verdient aanbeveling de bovengenoemde en andere kleine planten, rekening houdend met hun groeitijd, te enten op *Cereus lamprochlorus*, *Schickendantzii*, *candicans*, *Jusbertii* of andere niet te weelderig groeiende soorten. Men hoort vaak de klacht, dat *Neoporteria Reichii* geënt niet wil bloeien. De oorzaak is dan uitsluitend te zoeken in het feit, dat de plant is gezet op een te hard groeiende onderstam. Indien een van de vaak vele uitlopers van het slecht of in het geheel niet bloeiende exemplaar wordt geënt op *Cer. lamprochlorus* of *Jusbertii*, zal men reeds zeer spoedig bloemen zien verschijnen.

Het is gewenst de sterk groeiende onderstammen uitsluitend te gebruiken voor de grovere cristaatvormen en de grotere cactussoorten. Hier staat tegenover, dat de lichtere onderlagen uiteraard niet geschikt zijn voor hardgroeiende planten.

Eenzijds is het mogelijk een cactus welke op eigen wortels sterk groeit doch slecht bloeit, door enting op een zwak groeiende onderstam te dwingen tot een snellere en rijkere bloei, anderzijds kunnen op zich zelf reeds gemakkelijk bloeiende soorten door een juiste keuze van de onderlaag worden aangezet tot een belangrijk snellere groei, zonder dat de bloemvorming er onder lijdt. Bij een nauwkeurige keuze van de onderstam kunnen de planten zowel tot een snelle groei als een sterkere bloei worden gebracht. Bij vergelijking bijvoorbeeld van wortelechte en op de juiste onderlagen geënte *Gymnocalyciums* zal men waarnemen, dat de geënte planten beter groeien en grotere bloemen voortbrengen.

Astrophytums en andere soorten, welke haar bloemen ontwikkelen op ieder nieuw areool, zullen geënt gemakkelijk groeien en vlotter, doch vooral rijker bloeien omdat zich door de snelle groei meer areolen, dus ook meer bloemen ontwikkelen.

De ware liefhebber zal zelf de nodige goede onderstammen kweken. Dit kan geschieden door zaaiing, of door een of meer voor enting geschikte grote planten in stukken te snijden van ongev. 6 cm lengte. Als stek behandeld vormen deze weldra uitlopers, die op hun beurt gestekt, spoedig kunnen opgekweekt worden tot voor de enting geschikte planten. Ook kan men grote planten toppen en het overgebleven onderstuk aldus dwingen de gewenste uitlopers te vormen. Van stek gekweekte onderlagen zijn, in tegenstelling tot zaailingen, van anderen even breed als van boven en derhalve het beste te gebruiken.

Welke Cereussoorten zijn voor entingen geschikt, welke eigenschappen bezitten zij en voor welke planten kunnen zij het beste als onderstam worden gebruikt?

Cereus macrogonus is een dikke, sappige onderlaag, welke een breed entvlak biedt en een flink wortelgestel bezit. Deze plant is uitermate geschikt voor blijvende entingen van de zwaardere cristaatvormen, grotere Cereussoorten en grovere bolvormen welke niet zo zeer om de bloemen, doch vooral om de plant worden gekweekt. Zij is ongeschikt voor het enten van de lichtere cristaatvormen, deze groeien er te hard op, worden te grof en scheuren vaak. *Cereus macrogonus* begint vroeg te groeien en is daarom goed te gebruiken voor planten welke zich vroeg ontwikkelen. Een bezwaar is, dat het snijvlak na de enting inzakt, met het gevolg, dat het entstuk op de harde niet krimpande huid van de onderlaag blijft hangen en losraakt, waardoor de enting mislukt. Dit bezwaar kan evenwel, zoals hierna nog blijken zal, worden ondervangen. *C. macrogonus* laat zich gemakkelijk stekken en voortkweken en is ongetwijfeld een der aanbevelenswaardigste onderlagen.

Een andere goede entstam is *Cereus Jusbertyi*. Deze plant is zeer bruikbaar voor de kleinere soorten en voor planten, welke men voor de bloemen kweekt. Door haar licht wortelgestel kan zij slechts betrekkelijk weinig voedingsstoffen aanvoeren, waardoor zij een al te snelle groei van het entstuk belemmert en de bloei bevordert. Ook aan deze onderstam kleeft een bezwaar. De cellenweefsels van het snijvlak worden n.l., zodra zij aan de lucht zijn blootgesteld, snel afgesloten, waardoor de vergroeiing met het entstuk wordt belemmerd en de entingen nogal eens mislukken. Het verdient aanbeveling deze onderlaag na het afsnijden even te laten „uitbloeden”, alle sapsporen van het entmes te verwijderen en daarna voor de enting nog een dun schijfje van de entstam weg te nemen. Indien men een aantal van deze onderlagen achter elkander moet verwerken, doet men er goed aan telkens weer alle sapsporen van het entmes te verwijderen. *Cer. Jusbertyi* is voor ongeoefenden een lastige entstam, aangezien alleen snel uitgevoerde entingen op deze plant gelukken.

Cereus Spachianus is een — overigens ten onrechte — zeer veel en voor alle soorten cactussen gebruikte onderlaag. Zij is ongeschikt voor de in sommige gevallen noodzakelijke hogere entingen, omdat zij reeds spoedig lelijk vergraauwd en bij een koude overwintering vaak bruine vlekken krijgt. De plant wil overigens nogal eens zijscheuten ontwikkelen, terwijl het veelvuldig voorkomt, dat zij — ook al omdat zij vrij laat aan de groei gaat — door de entling min of meer wordt opgegeten. slap wordt, zich niet meer kan herstellen en het tenslotte opgeeft. Entingen op *Spachianus* gaan, vooral bij koude overwintering, in de regel niet langer mee dan drie tot vier jaren. Eigenlijk is de plant uitsluitend geschikt voor tijdelijke entingen. Op *C. Spachianus* geënte importen en kwijnende planten zullen zich, tengevolge van de sterke groeikracht van de zeer sappige onderlaag spoedig herstellen, waarna zij als stek kunnen worden behandeld en in de regel gemakkelijk zullen wortelen.

Cer. peruvianus en *jamacaru* zijn eertijds, vooral door Duitse en Tsjechische kwekers, uitstekende onderstammen genoemd voor *Rebutia's* en *Lobivia's*. In werkelijkheid zijn zij weinig aanbevelenswaardig. Inderdaad gedijen entstukken op deze onderlagen gedurende de groeiperiode zeer goed, doch daarna begint het getob. Beide planten bezitten n.l. een — vooral bij koude overwintering — uiterst gevoelig en gemakkelijk rottend wortelgestel. Het komt 's winters dan ook veelvuldig voor, dat op *peruvianus* en *jamacaru* geënte planten in enkele dagen tijds verloren gaan. Beide onderlagen zijn, tenzij men zijn planten wat warmer kan laten overwinteren, uitsluitend bruikbaar voor tijdelijke entingen.

Cereus lamprochlorus is, waarschijnlijk tengevolge van het feit, dat zij zich niet zo snel door het maken van uitlopers vermenigvuldigt, een te weinig gebruikte onderlaag. Zij

kan evenwel gemakkelijk uit zaad worden gekweekt. De plant groeit gedrongen, is sappig, biedt een behoorlijk entvlak en kan gedurende de wintermaanden meer water verdragen dan enige andere onderstammen. Op *C. lamprochlorus* kan uitsluitend worden geënt met behulp van een vlijmscherp, breed mes. De plant is n.l. zeer zacht, zodat moeilijk een regelmatig entvlak kan worden verkregen. Het is daarom gewenst haar ongeveer drie weken vóór het enten even boven de enthoogte af te snijden. Van het daarna snel opbollend bovenvlak behoeft dan voor het enten slechts een dun schijfje te worden verwijderd. De plant biedt een uitmuntende onderstam voor *Pilocereus*-soorten en bolcactussen, ook die welke men vooral om de bloemen kweekt. *Cereus Martinii*, *melanotrichus*, *triangularis* en *Bonplandii* zijn geschikte tijdelijke onderlagen voor jonge zaailingen. *Cer. Martinii* is voor de kleinere *Gymnocalyciums*, vooral indien deze reeds als zaailing er op geënt worden een zeer goede blijvende onderstam. De entlingen behouden haar vorm, terwijl de bloemontwikkeling niets te wensen overlaat.

Opuntia is een onderlaag welke men kan gebruiken om tijdelijke entingen te verrichten met de bedoeling de een of andere plant snel te vermenigvuldigen. De meeste soorten geraken zeer snel uitgeput en zijn — vooral gestekt — niet voor blijvende entingen bruikbaar. Op eenjarige zaailingen van de zwaardere soorten kan men evenwel met gunstig gevolg entingen verrichten van *Opuntia diademata*, *clavarioides*, *Turpinii*, e.d. Op een schijf van *Op. robusta* kan men *Zygoc. truncatus* enten. De schijf neemt op de duur een rolronde vorm aan en wordt tenslotte onzichtbaar door de afhanginge takken. Schrijver dezes bezit een oud exemplaar, dat ieder jaar opnieuw zijn knoppen vormt op de normale tijd en dit daarna nog eens herhaalt zodra de onderstam, verlost door de kamertemperatuur, wederom aan de groei gaat. Het is voorgekomen, dat de plant van einde October tot half Maart bloeide.

Pereskia is een geschikte onderstam voor *Rhipsalis*, *Epyphyllum*, *Rhipsalidopsis*, e.d. Rekening dient te worden gehouden met de omstandigheid, dat de plant des winters meer water vraagt dan andere cactussen en dan niet al te koud mag staan. Des zomers buiten geplaatst in goede, voedzame, niet te stikstofrijke aarde, levert *Pereskia* de zwaarste, gezondste en dikste entstammen. Goede onderlagen moeten ongeveer $\frac{1}{2}$ cm dik en vooral goed rijp zijn.

Trichocereus Schickendantzii is een uitmuntende onderlaag voor *Rebutia*'s, *Lobivia*'s, *Echinocereeae*, e.d. Teneinde uitlopers te voorkomen, neme men van de stek tot op ongeveer 6 cm van de voet alle areolen weg en late haar goed opdrogen. Deze onderstam is sappig, biedt een breed entvlak, vergroeit goed met het entstuk en is zeer geschikt voor blijvende entingen. De plant vormt vele uitlopers en kan derhalve gemakkelijk vermenigvuldigd worden. *Cereus candicans* is eveneens een zeer goede onderstam voor *Rebutia* en *Lobivia*. Op deze onderlaag geënte planten behouden haar vorm en bloeien uitstekend. Een bezwaar is, dat men *Cereus candicans* niet zo snel kan voortkweken als andere *Cereus*-soorten.

Zij die bij het enten van hun planten zoveel mogelijk rekening houden met de eigenschappen van de verschillende onderlagen en derhalve voor ieder entstuk de daarvoor geschikte onderstam gebruiken, zullen de mooiste planten kweken en dus het meeste genoegen beleven van hun liefhebberij.

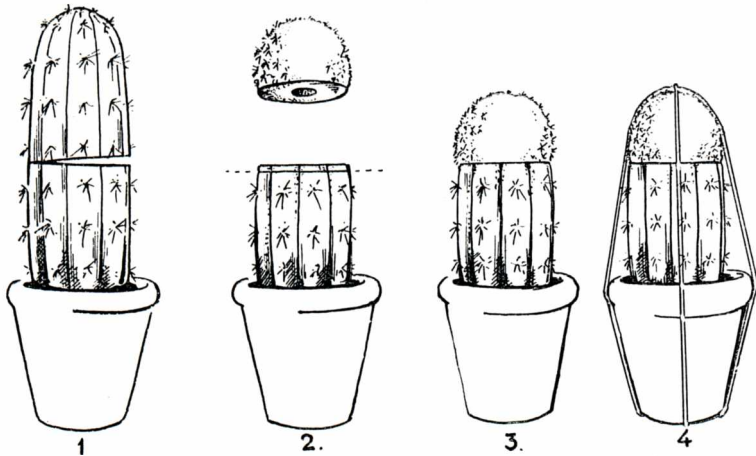
Teneinde een goede vergroeiing zoveel mogelijk te bevorderen, verdient het aanbeveling voor blijvende entingen, onverschillig of deze eenjarige zaailingen dan wel oudere planten betreffen, gebruik te maken van onderlagen welke op de enthoogte even breed zijn als het entstuk. Indien de onderstammen betrekkelijk hoog worden opgepot of in kistjes geplaatst en zo laag mogelijk worden geënt, zal later, wanneer de planten iets dieper zijn gezet, van de enting niets meer te zien zijn. Entingen op een grotere hoogte gelukken over het algemeen beter, dan die op ongeveer 3 cm boven de grond en het is wellicht om deze reden, dat men zoveel te hoog geënte planten in de verzamelingen ziet. De echte liefhebber zal evenwel er naar streven zijn planten zoveel mogelijk haar natuurlijke vorm te doen behouden en dus zich niet uit het veld laten slaan door een enkele mislukking.

Voor tijdelijke entingen behoeft men in de keuze van zijn entstammen niet al te kieskeurig te zijn, mits men — behoudens voor planten welke laat aan de groei gaan — geen laat zich ontwikkelende onderlagen gebruikt. Bepaald van dezelfde omvang behoeven zij ook al niet te zijn, indien men er slechts voor zorgt, dat de kernen van entstuk en onderlaag op elkander staan.

In de regel worden zaailingen geënt zodra zij een jaar oud zijn. Ervaren enters

behoeven evenwel niet zo lang te wachten. Zij kunnen hun nog slechts enige maanden oude zaailingen met gunstig gevolg enten op de kern van een jonge *Cereus Martinii*, *melanotrichus*, e.d. Op wat bredere onderlagen kan men zonder bezwaar zelfs twee of drie zaailingen enten.

Eveneens is het mogelijk door enting snel een groot aantal planten te kweken van één exemplaar. Men zet de jonge zaailing daartoe op een Opuntiaschijf, of op de kern van een hard groeiende sappige *Cereus*. De entling ontwikkelt zich verbazend snel en vormt weldra vele uitlopers, welke nog hetzelfde jaar blijvend kunnen worden geënt op zaailing-onderstammen. Indien geen jonge uitlopers verschijnen, kan men de kop van de entling afsnijden en aldus het overgebleven onderstuk dwingen uit te stoelen. Het afgesneden kopje kan uiteraard worden geënt. Het is gewenst de zich zeer snel ontwikkelende jongen niet te veel uit te laten groeien, daar zij dan vaak hol en voor enting ongeschikt worden. Een enting zal n.l. uitsluitend goed slagen, indien zich tussen onderstam en entstuk geen lucht bevindt. Indien men de

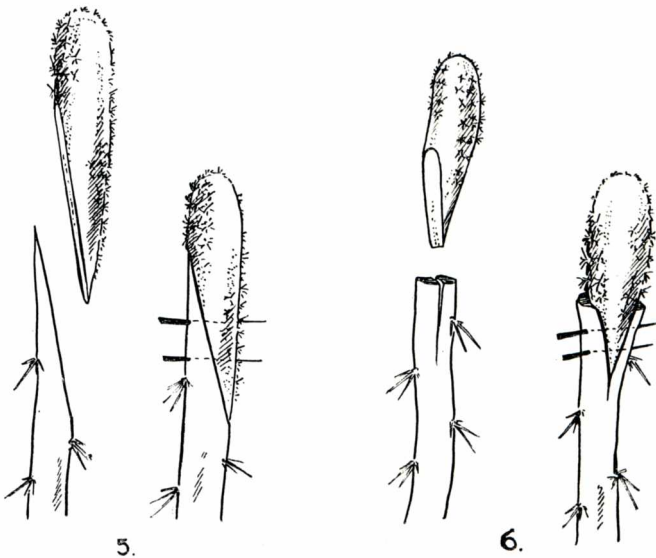

jongen niet glad van de moederplant afneemt, doch ze op een zodanige wijze verijdert dat nog enige areolen achterblijven, zal men een vrijwel onbepaald aantal uitlopers kunnen kweken.

Het enten op zich zelf is een hoogst eenvoudig werk. Men heeft er voor nodig: een entstam, (onderstam, onderlaag); een plant of stek (het entstuk); een zachte kwast; een zeer scherp, dun, schoon — dus roestvrij — mes; bindmateriaal in de vorm van elastiekjes, raffia, e.d. Met de kwast wordt eventueel aanhangend vuil op de enthoogte verwijderd van de onderlaag en het entstuk. De entstam wordt even boven de enthoogte doorgesneden (fig. 1). De aldus verkregen snede is door de mesdikte steeds iets verwrongen en min of meer gekneusd. Hoe zuiver zij vaak mag schijnen, zij is niet geschikt om op te enten. Daarom wordt het mes, na even op mogelijk samenhangend vuil te zijn gecontroleerd, nogmaals gebruikt en in één snede, dus zonder te zagen, nog een schijfje ter dikte van enige millimeters van de onderstam gesneden. Men late dit, teneinde het snijvlak voor vuil worden en uitdrogen te bewaren, op de onderstam liggen. (fig. 2). Daarna wordt het entstuk behandeld. Men snijdt het door op de grootste dikte van enige millimeters van de onderstam schijfje weg. Terstond na deze handeling plaatst men het entstuk met een voorzichtig schuivende beweging en zachtjes draaiend snel op de entstam, na hiervan het schijfje te hebben verwijderd, dat men ter bescherming er op liet liggen. Een en ander dient zeer voorzichtig te geschieden, doch op een zodanige wijze, dat de kernen van de onderstam en het entstuk zuiver op elkander staan en er zich geen lucht meer tussen de beide lichamen bevindt. (fig. 3).

Bij het enten van zaailingen kan men het entstuk daarna vastzetten, door er voor-

zichtig een van ijzerdraad vervaardigd beugeltje over te zetten in de vorm van een omgekeerd hoefijzer, dat met de einden zover in de aarde wordt gestoken, dat het entstuk goed met de onderstam verbonden blijft. Bij enting van grotere planten is het gewenst een prop watten of papierwol op het entstuk te leggen, teneinde beschadiging te voorkomen en te bevorderen, dat het hart van de plant — dus de kern — goed op de entstam wordt gehouden. Daarna kan men entstuk en onderlaag met elkander verbinden door twee elastiekjes in kruisverband om pot en entling te spannen, of ze met raffia, e.d. op elkander te bevestigen. (fig. 4). De pas geënte plant wordt op dezelfde plaats opgesteld waar tevoren de onderstam stond, terwijl zij — ter bescherming tegen de zon — met een krant wordt afgedekt. Zij krijgt de eerste dagen uitsluitend water op de pot. Na ongeveer veertien dagen zijn onderstam en entstuk vastgegroeid en kan 't verband worden verwijderd. Indien men in het bezit is gekomen van een stek of zaailing van de een of andere zeer begeerde plant en deze ent, behoeft men het overblijvende onderstuk niet weg

te werpen, want dit kan omgekeerd op een onderlaag worden gezet. Van een zaailing dient men dan uiteraard eerst de wortels te verwijderen. Het onderstuk laat zich net zo goed als de kop enten en vormt weldra jonge uitlopers, welke op hun beurt kunnen worden geënt.

Sommige *Mammillaria*'s scheiden na de eerste snede een melkachtige vloeistof af. Entstukken van dergelijke planten laat men even „uitbloeden”. Daarna wordt er nog een zeer dun schijfje afgenomen en zo nodig herhaalt men dit nog eens tot de vochtafscheiding geheel ophoudt. In ieder geval dient men het entstuk eerst op de onderstam te plaatsen, als zich op het snijvlak geen „melk” meer vormt.

Indien tijdens het enten vuil is gekomen op een of beide snijvlakken, kan dit niet met het mes worden afgekrabd, er moet nog een dun schijfje worden weggenomen. Zoals reeds werd besproken bij de behandeling van de keuze der entstammen, willen sommige onderlagen en ook de entstukken na het enten wel eens iets inzakken, waardoor de enting mislukt. Dit bezwaar kan ondervangen worden door terstond na het afsnijden van de onderlaag de kanten daarvan met de areolen tot op circa een halve cm van de enthoogte te verwijderen. Ook kan men de onderstam ongeveer veertien dagen voor het enten afsnijden op de enthoogte. Bij het enten behoeft dan slechts een dun schijfje van het inmiddels opgebolde snijvlak te worden weggenomen. Bij het afsnijden van sommige entstammen blijkt de kern hard te zijn.

Het enten op dergelijke min of meer „verhoute” onderlagen biedt weinig kans van slagen.

Voor het enten van dunne slangachtige Cereussoorten, *Wilcoxia*, e.d., kan men gebruik maken van *Cer. Martinii*, *tortuosus*, enz. Het verdient aanbeveling voor deze gevallen geen enting op een plat topvlak toe te passen, doch te copuleren. Men maakt daartoe de entvlakken van de naar verhouding dunne *Cereus* en de onderstam zo groot mogelijk door beide schuin af te snijden. Daarna zet men de beide entvlakken op een zodanige wijze tegen elkander, dat de kernen over een zo groot mogelijke oppervlakte zijn verbonden. De enting wordt daarna met een of twee *Opuntia*doorns — derhalve geen naalden of spelden — doorstoken en het gehele entvlak met raffia of een met was bewerkte katoenen draad omwonden. (figuur 5).

Het is ook mogelijk een spleetenting toe te passen. Hiervoor topt en splijt men de onderlaag op enthoogte, snijdt daarna het entstuk aan twee kanten schuin bij op een zodanige wijze, dat dit een gerekte V-vorm krijgt en plaatst daarna het entstuk in de spleet van de entstam. Men houdt daartoe de spleet met het entmes open, steekt het entstuk een eindje er in, trekt het mes terug en duwt daarna voorzichtig het entstuk dieper in de onderlaag. Ook deze enting wordt met *Opuntia*doorns vastgestoken en omwonden met het een of andere bindmateriaal. Het verband kan na veertien dagen worden verwijderd. (figuur 6).

Op *Pereskia*, *Cer. undatus*, *Martinii*, e.d. kan men op dezelfde wijze als aangegeven is voor dunne, slangachtige Cereussoorten, entingen toepassen van *Epiphyllum*, *Rhipsalis*, *Rhipsalidopsis* en zwakgroeiende *Phyllocactus*soorten. Voor *Epiphyllum* is het voldoende, het entstukje (een lid) even aan te punten en ongeveer één cm diep te steken in de onderstam, waarin even te voren met de scherpe punt van het mes een kleine snede is gegeven.

Cristaten kunnen het gemakkelijkst worden geënt door zowel het entstuk als de onderstam af te snijden, van beide snijvlakken nog even een dun schijfje af te nemen teneinde een zuiver vlak te verkrijgen en entstuk en onderlaag op elkander te plaatsen. Het is ook mogelijk de onderlaag wigvormig uit te snijden en het entstuk op een dusdanige wijze te snijden, dat het in de entstam past. De verbinding van entstuk en onderlaag kan geschieden op dezelfde wijze als voor bolvormen is aangegeven. Indien *cristaten* laag worden geënt, zullen zij met de zijkanen weldra de aarde raken. Het wil dan nogal eens voorkomen, dat rotting optreedt. Ter voorkoming hiervan doet men goed zijn *cristaten* op een hoogte van ongeveer 10 cm te enten. Van de onderstam zal dan na verloop van enkele jaren vrijwel niets meer te zien zijn.

Bonte planten dienen eveneens hoger te worden geënt. Zij hebben een tekort aan chlorophyl, d.i. het bladgroen, dat zich bevindt in de bladeren en stengels bij bladplanten en in de cellen onder de opperhuid bij de stamsucculenten. Met behulp van het bladgroen vindt de zogenaamde assimilatie d.i. de zetmeelvorming plaats. Het tekort aan chlorophyl kan enigermate worden vergeleken met bloedarmoede bij de mens. Dergelijke planten zijn, naar de mate van haar bontheid, dus eigenlijk min of meer ziek. Zij groeien dan ook steeds minder hard dan haar groene soortgenoten. Indien zij tenslotte geheel wit worden, gaan zij onherroepelijk dood, omdat dan de mogelijkheid tot assimilatie ontbreekt. Indien men dergelijke planten op een hoge onderstam plaatst, zullen zij wel niet hard groeien, doch in leven blijven, dank zij de werkzaamheid van het bladgroen in de onderstam, die het bonte plantje de nodige assimilatieproducten levert. Plaatst men ze daarentegen laag, dan is deze gang van zaken uitgesloten en gaan zij onherroepelijk verloren.

Het verdient de voorkeur bij warm, bestendig weer te enten. Indien men om de een of andere reden moet enten bij een ongunstige weersgesteldheid, doet men goed de enting ter voorkoming van verrotting te bespuiten met een oplossing van chinool. Sommige kwekers in het buitenland doen dit ter voorkoming van besmetting altijd. Overigens dienen de entwonden de eerste weken niet bevochtigd te worden.

Tekeningen: Jan Rodrigo.

Uit de praktijk

In Juli kan men overgaan tot het verpotten van zijn voorjaarsbloeiers. Uit de Phyllo's worden alle oude, uitgebloede, gele en slappe stengels verwijderd, zodat de zon goed kan komen bij de nog overgebleven sterke takken. Een goede potaarde voor deze planten kan men samenstellen uit zes delen grof gezeefde doch goed verteerde beukenbladgrond, drie delen rivierzand en twee delen van een mengsel bestaande uit oude verteerde koemest, kalk, klei en houtskool of sintelcokes. Phyllo's, welke te voren binnenshuis stonden, worden — teneinde verbranding te voorkomen — geleidelijk aan een zonnige plaats gewend. Men grave ze niet met pot en al in de tuin, waar ze vooral in de maanden Augustus en September in normale zomers vaak veel te nat staan, doch geve ze een plaats in een goed gedraineerde en op enige bakstenen geplaatste kist gevuld met verse turfmo. Indien men de planten af en toe eens tracteert op een stevige koeienbouillon, en haar in de maanden Augustus en September beschermt tegen een al te overvloedige regenval, zullen zij daarvoor in de bloeitijd hun dankbaarheid tonen.

Aangezien de groei van de meeste ultrasucculente Mesems thans stilstaat of — zoals voor Conophytums — de rusttijd is begonnen, krijgen deze planten — uitgezonderd *Frithia pulchra* — geen water meer. Die, welke in een bak zonder glas buiten staan, kunnen zonder bezwaar wel een enkele maal een flinke regenbui verdragen. Verzamelaars die deze planten goed in het oog houden, zullen omstreeks half Augustus waarnemen, dat deze zich wederom beginnen te ontwikkelen. Zij kunnen daarna geleidelijk aan weer wat vochtiger — niet nat — worden gehouden.

Een goed kweker zal er voor zorgdragen, dat in Juli de ruiten van zijn kas of bak zowel binnen als buiten goed schoon zijn, zodat de planten zoveel mogelijk licht kunnen ontvangen.

Ongeschermd, in de volle zon en kort bij het glas gekweekte cactussen kunnen met hun geïmporteerde soortgenoten in zeer veel opzichten wedijveren. Uiteraard is het ongewenst tevoren sterk geschermd planten zonder enige overgang in de volle zon te plaatsen. Eveneens dient men rekening er mede te houden, dat zij in een ongeschermd kas of bak meer water behoeven dan in een geschermd verblijf. Bij zonnig weer houde men zijn planten niet doorlopend kletsnat, doch wel redelijk vochtig. Zij hebben in deze tijd water nodig teneinde het in de aarde aanwezige voedsel te kunnen opnemen.

Zij, die beschikken over een bak, zullen uitstekende resultaten bereiken, door gedurende de maand Juli tot half Augustus dag en nacht in de open lucht te kweken. De planten kunnen in dit tijdvak heel wat water verdragen en zullen derhalve van enige hevige regenbuien geen nadelige gevolgen ondervinden. Na half Augustus tot half September dient wat meer voorzichtigheid te worden betracht en doet men er goed aan bij al te hevige of langdurige regenval de ramen op de bak te leggen.

Voor bezitters van een klein kasje of bakje, die daarin hun planten des winters binnen en des zomers buiten kweken, verdient het aanbeveling in de maanden Juli en Augustus het glas van de planten te verwijderen en het na die tijd tot einde September bij gunstig weer overdag er op te houden en des nachts te verwijderen.

Indien men van kleine kasjes of bakjes op zonnige dagen het glas niet verwijdert, loopt men de kans vroeg of laat zijn planten in min of meer gekookte toestand aan te treffen. Zij die hun planten gedurende de zomermaanden zoveel mogelijk zonder glas kweken, derhalve volop van licht en lucht laten genieten, zullen ervaren, dat deze goed gedijen, een zwaardere bedoorning en een fraaie gedrongen vorm krijgen, mooier van kleur en harder worden, beter bestand zijn tegen lage temperaturen en dientengevolge gemakkelijker door de winter komen en minder worden aangetast door schimmels en schadelijke insecten.

P. F. Diemel.

Waarom werd ik lid van Succulenta?

Aloe variegata L.

(foto: Ed. Becht).

TOEN ik lid werd van Succulenta, wist ik noch van deze vereniging, noch van vetplanten iets af. Ik had slechts één succulent in huis, een plant die ik 's winters evenveel water gaf als een varentje of een Tradescantia. De plant heette Suikeraloë. Ik woonde met een vriendin een drietal lezingen bij van de V. U. Een avond werd er gesproken over bloembollen, de tweede keer over paddestoelen en de derde avond behandelde de spreker: „De succulenten met lichtbeelden”. Een meneer met een baard op de eerste rij hielp de spreker zo nu en dan, als deze de naam van de plant die geprojecteerd werd, niet snel genoeg zeggen kon. Hij nam ook wel eens het woord en vertelde bijzonderheden over de planten. Mijn vriendin, Mevr. Cohen, later een ijverig lid van Succulenta, zeide: „Wat doe die man hier eigenlijk, hij weet er veel meer van dan de spreker.”

Na de voordracht begrepen we, waarom die meneer aanwezig was. Hij deelde papertjes uit waarop stond: „Wordt lid van Succulenta; ieder nieuw lid ontvangt gratis

drie stekken of plantjes". Dat vond ik een leuke vereniging en ik werd met mijn ene *Gasteria verrucosa*, lid van de Ned. Ver. v. Vetplantenverzamelaars, zonder te weten uit welke planten een succulentverzameling bestaat. De knappe meneer was de Heer Verbeek Wolthuys, voorzitter van Succulenta, bij wie ieder lid welkom was en die daardoor een groep liefhebbers met elkaar in kennis had gebracht, de kern van de latere Kring Den Haag. Dit was in het begin van 1925. In 1924 was reeds door deze liefhebbers een grote vetplanten-tentoonstelling georganiseerd, die 1250 betalende bezoekers had getrokken.

Als lid van Succulenta bezocht ik de verzamelingen van de Haagse leden; ik herinner me heel goed de planten van de Heer Verbeek Wolthuys, de „hangende tuin" van de Heer Noteboom en de verzameling van H. G. de Smit die toen al een pitkas had gemaakt, twee rijen broeibakken met een uitgegraven gangetje er tussen, dat hij bij regen of koude met planken afdekte. Een ongekende plantenwereld ging voor mij open, ik zie nog de mooie Cerei en Opuntiae en de grote kandelaberachtig gevormde Euphorbiae van de Heer de Smit. Het bezit van een kas met vetplanten leek mij toen een onbereikbaar ideaal.

Ik heb altijd veel van kweken gehouden; als kind, wonend op een Amsterdams bovenhuis, kweekte ik het zaad van de kanarie in een kistje en eikels en kastanjes in potten op het balkon. Later had ik kamerplanten, maar wat heb je nu aan een Clivia elf maanden lang, als ze niet bloeit en wie kijkt er in de zomer naar een Azalea? Goed gekweekte succulenten zijn altijd mooi, de liefhebber staat zijn planten te bekijken telkens en telkens weer. Hij kan zijn ogen vaak niet van hen afhouden. Wij bewonderen de fraaie, vaak wonderlijk symetrische vormen; hoe mooi kan een grote rozet van een *Sempervivum* zijn, als uit grijs-groene steen gehouwen; hoe stralend zijn de doornen van een *Ferocactus* gerangschikt, hoe fijn is de op veertjes gelijkende tooi van *Mam. plumosa*; hoe sierlijk het beeldhouwwerk van *Cotyledon undulata* of van *Aloë variegata*? Als onze kwekelingen wat ouder zijn en sterke planten zijn geworden, krijgen zij iets ontoegankelijk, iets ongenaakbaars; ze zijn zo trots in hun eenzelvigheid. *Cereus Celsianus*, *Cereus Trollii*, een grote *Etus Grusonii* of *Etus corniger*, het is alsof ze ons zeggen: „We hebben niemand nodig, we hebben aan ons zelf genoeg". Zij imponeren ons en wij verplaatsen hen in onze gedachten naar de landen, waar zij thuis horen; landen even groots en even ontoegankelijk als zij.

Merkwaardig is het dat cactussen en andere ultrasucculenten als natuurlijke planten mooier zijn dan de gekweekte exemplaren, in tegenstelling met andere planten die als kweekprodukten mooier zijn dan hun soortgenoten in de natuur en dat terwijl cactussen toch al sinds de tijd van Columbus in Europa worden gekweekt. Denkt u eens aan een roos, een chrysanth, een cyclame; denkt u aan iedere sierplant; wanneer de mens ze gaat kweken worden de planten mooier, de bloemen worden groter, ze krijgen fraaiere kleuren en meer verscheidenheid van vorm. Met een *Phyllo* of een *Kalanchoë* is dit ook nog wel te bereiken, maar met de ultrasucculenten niet. Als wij deze planten kweken net zo mooi als ze in de natuur voorkomen, mogen we trots zijn op ons succes. Het is niet gemakkelijk in ons lage land bij de zee, maar het is onze glorie als het gelukt.

Als onze planten bloeien verheugt ons dat zeer; de bloemen zijn de kroon op ons werk, de beloning voor onze goede zorgen.. De bloemen zijn mooi; sommige cactusbloemen behoren zelfs tot de allermooiste, die de natuur voortbrengt, toch beschouwen wij hen als een toegift; het zijn de planten zelf, die ons boeien en bekoren. Toen ik enige jaren lang geen enkele succulent meer bezat, droomde ik soms van mijn kasje, maar het waren niet de bloeiende planten die ik dan terug zag, hoewel de mooiste aller bloemen, de Koningin van de Nacht, telken jare haar koninklijke en tegelijk tere schoonheid in mijn kas had ontplooid. Ik droomde van *Notocactus Leninghausii* en de gouden gloed van haar bedoorning, van een veelkoppige *Mam. bombycina*, van *Notocactus scopae*, van een bak vol *Argyroderma testiculare*, van een groep *Astrophytum*. Er schuilt een betoverende kracht in deze planten, wie zich eenmaal met haar heeft bezig gehouden, kan er zich nooit meer aan onttrekken.

Voor de leuze: „specialiseer, het geeft u meer", voel ik niets. Alleen als ik in staat zou zijn mij in vijftien of twintig geslachten te specialiseren, zou ik ook specialist willen worden. Ik vind alle succulenten mooi en alle soorten interessant; een gemengde verzameling zou ik nooit willen ruilen voor een gespecialiseerde, al is deze laatste voor de studie en de kennis van onze planten van veel meer belang dan mijn allegaartje. Ik durf dit dan ook alleen maar te zeggen in dit lekenpraatje met de geruststellende ge-

dachte, dat de wetenschappelijk georiënteerde succulentieliefhebber het niet of slechts heel vluchtig lezen zal.

Aan mijn geestverwanten wil ik de raad geven: „Blijf niet in uw eentje succulenten kweken en verzamelen. Contact met andere liefhebbers is nodig, wil de liefhebberij niet dood lopen. Het is helaas niet voor iedereen weggelegd lid van een afdeling te zijn, er zijn steden en streken in ons land, waar de succulentieliefhebbers slechts sporadisch voorkomen, maar toch kan men altijd wel kennis maken met liefhebbers die in dezelfde stad of in dezelfde streek wonen. Bijna alle leden zijn heel blij met een bezoek van een medelid, het bekijken van de verzameling van anderen, het spreken over onze liefhebberij is vaak een aansporing om met meer toewijding voor de eigen planten te zorgen. Als het enigszins mogelijk is, probeer dan een afdeling op te richten; er is geen betere stimulans, zowel voor de meergevorderde als voor de beginnende succulentverzamelaar. De Kring Den Haag heeft mij veel geleerd; de omgang met de Haagse leden heeft mij veel genoegens verschaft. Ik heb nooit spijt gehad van mijn lidmaatschap en evenmin van mijn ietwat voorbarig toetreden als lid van Succulenta. Het heeft mij wel eens veel werk bezorgd, veel moeite en last, maar ook veel genot, veel voldoening en veel goede vrienden.

J. J. E. van den Thoorn.

Bestuursmededelingen

Ter vermindering van extra onkosten wordt men vriendelijk verzocht, bij correspondentie, gericht aan leden van het Hoofdbestuur, *postzegel voor antwoord in te sluiten*.

Leden en afdelingen van Succulenta, die voor verenigingsinsignes in aanmerking wensen te komen, worden verzocht daarvan mededeling te doen aan het secretariaat. Eerst bij voldoende deelname, kan tot vervaardiging worden overgegaan. De kosten bedragen f 1.00 per stuk.

Men wordt er op attent gemaakt dat lidmaatschappen met ingang van 1 Juli kunnen worden ingeschreven. De kosten tot het einde van het lopende jaar bedragen dan f 2.00. De laatste drie nummers van het tijdschrift in 1949 worden deze leden toegezonden. Afdelings-secretarissen worden verzocht bij opgave van nieuwe leden aan het secretariaat, de ingangsdatum mede te delen.

SERETARESE.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

Wie kan mij helpen aan een *tang met gebogen bek*, geschikt om potten uit het tablet te lichten in ruil voor drie plantjes naar keuze uit de aanbieding van Jan Kroon in het jubileumnummer. De tang, die ik indertijd van de afd. Zaandam kreeg ging als oorlogsslachtoffer verloren. J. J. E. van den Thoorn, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

Aangeboden: zeldzaam fraaie kamerkas, meubelmakerswerk, bestaande uit twee opeengeplaatste delen, plaats voor circa 200 planten, 1.50 m hoog, 1.30 m lang en 0.65 m breed. Prijs f 50.— Te bevr. A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstr. 25hs, Amsterdam-Zuid.

NIEUWE LEDEN:

Mevr. de Lange-Boom, Brink 4, Amsterdam O.

Th. J. Ploeger, Blauwkapelseweg 53, De Bilt, Utrecht.

J. J. Ligtfoot, Newtonplein 2, 's-Gravenhage.

W. Ploeg Jr., Soetstrijksekade 1046, 's-Gravenhage.

J. C. Schouten, Fultonstr. 149, 's-Gravenhage.

H. Rijkelijkuizen, Leliestraat 49, Leiden.
Mej. A. J. Post, Waldeck Pymontkade 37, 's-Gravenhage.

ZAADVERKOOP CLICHEFONDS.

Het is gebleken, dat het aangeboden zaad van *Cer. peruvianus* en *Spachianus* niet of zeer slecht ontkiemt. Aan de leden, die deze zaden bestelden, stuur ik op aanvraag gaarne zaad van andere cactussoorten toe, nú, of op het eind van dit jaar.

J. J. E. v. d. Thoorn.

Verenigingsnieuws

KRING NIJMEGEN.

Op Maandag 27 Juni j.l. hielden wij een ledenvergadering in de kwekerij van de heer van Kempen. Deze samenkost had plaats in de grote cactuskas, temidden van onze gedoornde en ongedoornde vrienden. Beter vergaderplaats is er niet!

Eerst werd een rondgang gemaakt door de kas, de grote collectie planten werd met aandacht en bewondering bekeken. Hierna werd de vergadering gehouden, welke belegd was om verslag uit te brengen van de Alg. Vergadering. Toen de contributieverhoging ter sprake kwam, was er even stilte; in verbeelding hebben wij alle succulenten „ja” zien knikken en het voldongen feit werd zonder morren aanvaard.

Enige belangstellenden waren uitgenodigd waarvan zich één spontaan als lid opgaf.

B.

Ter verdelging van schadelijke insecten (wolluis bij cactussen, rupsen, bladluizen enz.) én tegelijk de zwammen ('t wit bij rozen, roest bij chrysanthen enz.). Vraagt attesten, ook v. d. Plantenziektenk. Dienst te Wageningen. Verkrijgbaar in Bloemen- en Zaadwinkels.

DUBBELWERKEND
LALIFLOR-ZAM

CHEM. INDUSTRIE „GECO” — VENLO — Tel. 2213 (2 lijnen).

Succulenten

J. KROON

Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donklaan 17, Voorschoten.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

★ Driehuizerweg 327 - Brakkestein, Nijmegen - Telef. 23377

import
export

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

ADRESWIJZIGINGEN:

- C. L. L. H. van Woerden, thans 's Lands Plantentuin, Buitenzorg, Java.
Mevr. I. den Tex, thans Olympiaplein 61 hs, Amsterdam-Zuid.
D. van Zijverden, thans Uiterweg 23, Aalsmeer.
M. G. van der Steeg, thans Hertensprong 4, Geldrop, post Eindhoven.
H. Meijeringh, thans C 45b, Vught.
J. P. L. L. A. Burg, thans Konijnenlaan 29, Wassenaar.
W. A. J. Boers, thans Molenvijver 46 B, Rotterdam N.
Ds. B. A. van Lummel, thans Smidsweg 50, 's-Gravendeel.
Mevr. W. de Boer, thans Lange Beekstraat 24, Amersfoort.
J. Kraan, thans Schutterhoeflaan 25, Leusden, (Utr.).
G. J. Ham, thans Schutterhoeflaan 12, Leusden (Utr.).
H. Mulder, thans Hooimarkt 18, Haarlem.

Mevr. C. F. Cramer—Niemeyer, voorh. Lebrechtweg 40, Oosterbeek, thans Hofmeyerstraat 29, Haarlem.

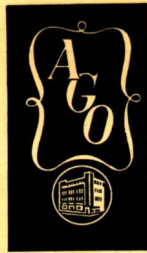
W. H. Andree, thans Vonderstraat 8, Deventer.

G. A. J. van Schooten, thans Deventerstraat 165, Apeldoorn.

AFSCHRIJVINGEN:

Amstelveen: H. J. Buys; Apeldoorn: J. E. Krikke; Amsterdam: J. A. Derr, G. C. Prudon; Bleijerheide-Kerkrade L.: G. J. Huizinga; Dordrecht: J. A. van Tilburg, 's-Gravenhage: L. Collette, D. Pos, Mej. I. Posthuma; Haarlem: Mevr. J. van den Eijnde; Herwijnen, Gld.: W. F. de Stoppelaar—v. d. Voort van Zijp; Hilversum: P. Groenhuyzen; Leiden: B. M. F. Prins, Mevr. N. A. H. de With—Schulte; Leiderdorp: W. van de Wijngaard; Nijmegen: P. v. d. Broek, W. Jansen; Rotterdam: W. van Katwijk; Santpoort-station: W. J. van Essen; Soesterberg: Jhr. L. Schorer, Steenwijk: A. A. de Jonge, Valkenburg L.: F. de Villers Masbourg; Vught: F. Wijffelaars.

Zijt gij tevreden over de
typografische
verzorging van dit blad?

DRUKKERIJ A. N. GOVERS n.v., 's-GRAVENHAGE
Jan Hendrikstraat hoek Westeinde — Tel. 117337*